

Ægteskabskonventionens artikel 8 regulerer direkte spørgsmål om, hvornår et lands myndigheder er kompetente til at træffe afgørelse i en sag om forældremyndighed. Bestemmelsen antages også at omfatte sager om samværsret. Konventionen omhandler kun børn af gifte forældre, og forældremyndigheds- og samværsretsspørgsmål med hensyn til børn af ugifte er således ikke omfattet, heller ikke selv om forældrene har aftalt fælles forældremyndighed eller har boet sammen. Den foreslåede lov skal ikke finde anvendelse i forhold til Finland, Island, Norge eller Sverige i det omfang, der gælder andre regler (forslagets § 2, stk. 3). Dette vil f.eks. være tilfældet vedrørende ægtefæller, der er nordiske statsborgere, og som er bosat i et nordisk land. I den situation skal den nordiske ægteskabskonvention fortsat finde anvendelse.

4. Europarådskonventionen og Haagerkonventionen

4.1. Europaråds- og Haagerkonventionerne har til hovedformål at løse de problemer, der opstår, når et barn bortføres fra et land til et andet eller på anden måde ulovligt fjernes fra den, som har forældremyndigheden. Udtrykket barn omfatter ifølge begge konventioner personer under 16 år, jf. Europarådskonventionens artikel 1, litra a, og Haagerkonventionens artikel 4 samt lovforslagets § 1, stk. 2.

4.2. Der har i den forløbne tid vist sig stor interesse for at tilslutte sig Europarådskonventionen og Haagerkonventionen, og de er begge trådt i kraft. Spørgsmålet om de nordiske landes tilslutning til konventionerne har været drøftet gennem en årrække. I Norge blev et forslag til lov om »anerkjennelse og fullbyrding av utenlandske avgjørelser om foreldreansvar m.v. og om tilbakelevering av barn« fremsat i marts 1988, og det blev vedtaget i maj samme år. Norge har herefter ratificeret Haagerkonventionen med virkning fra den 1. april 1989 og Europarådskonventionen med virkning fra den 1. maj 1989. Et svensk lovforslag om »ulovligt bortførende av barn i internationale förhållanden« blev fremsat i Riksdagen i oktober 1988 og vedtaget i slutningen af november. Sverige har herefter ratificeret Haagerkonventionen med virkning fra den 1. juni 1989 og Europarådskonventionen med virkning fra den 1. juli 1989.

4.3. Hvilke stater kan tilslutte sig Europaråds- og Haagerkonventionerne?

Ved afgørelsen af, om Danmark skal ratificere Europarådskonventionen eller Haagerkonventionen eller som foreslået begge konventioner, er det afgørende, hvilke lande dette vil kunne få betydning i forhold til. Vedrørende Europarådskonventionen er forholdet det, at ethvert medlem af Europarådet uden vide-

re kan tilslutte sig konventionen. Bortset fra Danmark er det på nuværende tidspunkt alene Finland, Island, Malta og Tyrkiet, der ikke har tilsluttet sig Europarådskonventionen. Vedrørende Haagerkonventionen er forholdet det, at de stater, der var medlem af Haagerkonferencen på tidspunktet for den 14. session i 1980, umiddelbart kan tiltræde konventionen. Andre lande kan tilslutte sig konventionen, men dette får kun virkning i forhold til stater, der erklærer sig villige til at acceptere tilslutningen. Der kan i den forbindelse henvises til Haagerkonventionens artikel 37 og 38.

4.4. Følgende lande har tilsluttet sig Europaråds- og Haagerkonventionerne:

a) Europarådskonventionen:

Stater, der har ratificeret konventionen:

Belgien, Cypern, Frankrig, Holland, Luxembourg, Norge, Portugal, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Sverige og Østrig.

Stater, der har undertegnet konventionen:

Forbundsrepublikken Tyskland, Grækenland, Irland, Italien og Liechtenstein.

b) Følgende lande har tilsluttet sig Haagerkonventionen:

Stater, der har ratificeret konventionen:

Australien, Canada, Frankrig, Holland, Luxembourg, Norge, Portugal, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Sverige, USA og Østrig.

Stater, der har undertegnet konventionen:

Belgien, Forbundsrepublikken Tyskland, Grækenland, Irland og Italien.

Endvidere har Belize og Ungarn tilsluttet sig konventionen.

4.5. Under hensyn til den betydning, Europaråds- og Haagerkonventionerne må forventes at få, efterhånden som flere og flere lande tilslutter sig konventionerne, besluttede Justitsministeriet i januar 1988 at nedsætte en arbejdsgruppe med henblik på udarbejdelse af et forslag til, hvordan konventionerne kan gennemføres i dansk ret.

Arbejdsgruppen afgav på baggrund af dens arbejde betænkning nr. 1166/1989 om ulovlige børnebortførelser.

Justitsministeriet kan tilslutte sig de synspunkter, arbejdsgruppen har fremsat i betænkningen, og lovforslaget bygger på det lovudkast, som arbejdsgruppen har udarbejdet.

Justitsministeriet finder, at også Danmark må deltage i det internationale samarbejde, der har til for-